

Úvodník státní tajemnice Mileny Hrdinkové

Číslo 363
29. října 2019

V tomto čísle naleznete

Úvodník státní tajemnice
Mileny Hrdinkové

Priority ČR v novém
institucionálním cyklu

Rozšíření Schengenského
prostoru

Výsledky Rady pro zaměstna-
nost, sociální věci, zdraví
a ochranu spotřebitele

Výsledky plenárního zasedání
Evropského parlamentu

Rámcové pozice

Milí čtenáři,

díky včerejšímu státnímu svátku před sebou máme kratší pracovní týden, který navíc snad bude také o něco klidnější. Nadále se nicméně věnujeme otázce brexitu a pečlivě sledujeme politický vývoj ve Velké Británii. Členské státy EU se včera dohodly, že vyhoví britské žádosti o v pořadí již třetí prodloužení lhůty podle čl. 50 Smlouvy o EU. Formálně musí být toto rozhodnutí ještě potvrzeno písemnou procedurou. Nově má tedy Británie na brexit čas až do konce ledna 2020. EU-27 se dohodla na tak zvaném flexibilním prodloužení lhůty, Britové mohou tedy z EU odejít dříve, pokud bude britským parlamentem smlouva o vystoupení ratifikována dříve.

Pomalu také stále pokračuje sestavování nového kolegia komisařů. Francie minulý týden nominovala nového kandidáta, kterým se stal Thierry Breton, bývalý francouzský ministr financí, ekonomiky a průmyslu (2005-2007). Agenda francouzského komisaře zůstane pravděpodobně i po změně kandidáta nezměněná. Zvolená předsedkyně Komise Ursula von der Leyenová teď čeká ještě na nového rumunského

kandidáta. Nominaci nicméně komplikuje složitá vnitropolitická situace po vyslovení nedůvěry vládě premiérky Viorici Dancilové. Vzhledem k dalšímu odkladu brexitu by svého kandidáta měla nominovat také Velká Británie, neboť až do nového dne vystoupení zůstane členským státem s veškerými právy a povinnostmi, včetně povinnosti navrhnout kandidáta na jmenování členem Komise. Premiér Boris Johnson nicméně opakovaně uvedl, že britského komisaře navrhopvat nehodlá.

Rada EU na přelomu října a listopadu, tedy v tomto týdnu, nemá na programu žádné zasedání. Také poslanci Evropského parlamentu nezasedají v Bruselu nebo Štrasburku, ale věnují se takzvané vnější parlamentní činnosti.

Příští týden v úterý se v Praze uskuteční summit Přátel koheze, tedy skupiny kohezních států a států jižního křídla EU, na který se v tomto týdnu velmi pečlivě připravujeme. Hlavním tématem bude postavení politiky v rámci vyjednávání víceletého finančního rámce na období 2021–2027, tedy jedna z hlavních priorit ČR pro tato vyjednávání, která se nachází v klíčové finální fázi.

Priority ČR v novém institucionálním cyklu

V pátek 25. října 2019 se v Lichtenštejnském paláci uskutečnil kulatý stůl na téma Priority České republiky v novém institucionálním cyklu a mechanismus jejich prosazování. Diskuze se zúčastnili zástupci obou komor parlamentu, státní správy, hospodářské, sociální a akademické sféry, spolu s odborovými svazy a zástupci evropských institucí. Odborným garantem byla Asociace pro mezinárodní otázky (AMO).

Květnové volby do Evropského parlamentu, formulace Nové strategické agendy Evropské rady a nástup nové Komise představují počátek nového institucionálního cyklu Evropské unie.

Výsledky voleb do Evropského parlamentu i způsob výběru nové Komise signalizují **proměnu obou institucí**. Postupnou změnou – umocněnou i blížícím se odchodem Spojeného království z EU – pak procházejí i vztahy mezi členskými státy. Polarizace relací a napětí me-

zi některými tradičními partnery v určitých agendách mají vliv na schopnost Evropské rady řešit klíčové otázky EU i na rozhodování Rady EU, případně na její jednání vůči dalším institucím. Nová předsedkyně Komise Ursula von der Leyenová pak před svým schválením v Evropském parlamentu představila ambiciózní agendu, a to zejména v klimatické, hospodářské (a sociální), digitální, bezpečnostní a zahraničněpolitické oblasti. Řada formulovaných cílů se však nemusí plně krýt s prioritami České republiky. Pro českou evropskou politiku je proto nyní klíčová debata o dopadech nového institucionálního nastavení na její priority.

Debata u kulatého stolu Národního konventu o EU se zaměřila zejména na tyto **čtyři otázky**: (1) Jaké změny přináší nový institucionální cyklus s ohledem na postavení Evropské komise, Evropského parlamentu a členských států (Rady) a co je jejich příčinou? /Pokr. na s. 2/

(2) Jaké lze očekávat vztahy mezi institucemi v příštích pěti letech ve vybraných prioritních oblastech české evropské politiky (vnitřní trh, migrace a bezpečnost, klimatická politika)? (3) Jak by ČR měla pracovat s jednotlivými institucemi? (4) Které členské země budou pro ČR představovat vhodnější partnery k prosazení jejich priorit?

Kulatý stůl zahájil, zástupce státní tajemnice pro evropské záležitosti a ředitel Odboru koordinace evropských politik **Štěpán Černý**. Ten shrnul konkrétní změny v novém institucionálním cyklu a uvedl základní priority české vlády. Podkladový dokument za Asociaci pro mezinárodní otázky (AMO) následně prezentoval **Vít Dostál**.

Stanovisko za Svaz průmyslu a dopravy prezentovala **Vladimíra Drbalová**, která zdůraznila potřebu prioritizace podpory malých a středních podniků, snížení administrativní zátěže a rozšiřování vnitřního trhu se službami. Mendelovu univerzitu reprezentoval **Lubor Lacina**, který taktéž zmí-

nil jako hlavní prioritu vyšší podporu agendy okolo vnitřního trhu a dobudování bankovní unie.

Za Zastoupení Evropské komise v ČR představil svůj příspěvek **Zdeněk Čech**, ten shrnul priority nově nastupující Komise.

Účastníci diskuze se všeobecně shodli na vyšší potřebě podpory agendy vnitřního trhu a zlepšení přístupu ČR v otázce aktivní participace ještě před řádným legislativním postupem.

Více informací o činnosti Národního konventu o EU naleznete na webu www.narodnikonvent.eu, popřípadě na účtech a sítích Twitter (@KonventEU), Facebook (Národní konvent o EU) nebo Instagram (#Narodnikonvent). Z kulatého stolu budou vypracována doporučení, která budou představena vládě České republiky a dalším tvůrcům české evropské politiky. /J. Sochor/

Rozšíření Schengenského prostoru > Komise

Dne 22. října vydala Komise sdělení týkající se plnění schengenského acquis v Chorvatsku (KOM (2019) 497).

Komise ve sdělení shrnuje **výsledky hodnocení**, prováděných od roku 2016 v osmi základních oblastech. Těmi jsou ochrana osobních údajů, policejní spolupráce, společná vízová politika, návraty, Schengenský informační systém (SIS), legislativa týkající se střelných zbraní, justiční spolupráce v trestních věcech a oblast správy vnějších hranic.

Komise dále hodnotila **plnění závazků přijatých Chorvatskem** v rámci přístupových jednání, která jsou z pohledu plnění schengenských pravidel důležitá, jako je zejména oblast soudnictví a dodržování základních práv.

Komise ve dospěla k názoru, že **Chorvatsko všechna pravidla a podmínky nezbytná pro přistoupení k Schengenu plní**, a to včetně relevantních závazků přijatých v rámci přístupových jednání, Komise proto Radě doporučuje Chorvatsko do schengenského prostoru přijmout. Zároveň však zdůrazňuje, že Chorvatsko bude muset nadále pracovat na provádění všech opatření, zejména na řízení vnějších hranic, aby zajistilo, že veškeré podmínky budou plněny i do budoucna.

Ve stejný den vydala Komise také novou zprávu o **plnění závazků v rámci mechanismu pro spolupráci a ověřování (CVM) v Rumunsku a Bulharsku** v období od posledního hodnocení v listopadu 2018 (KOM (2019) 498 a 499). Tento mechanismus byl zřízen při přistoupení Rumunska a Bulharska k EU v roce 2007 jako přechodné opatření

s cílem usnadnit v obou zemích reformu soudnictví a posílit boj proti korupci a organizovanému zločinu. Pokrok v rámci CVM je obecně chápán jako nezbytný krok k otevření cesty obou zemí do schengenského prostoru. Zatímco v případě **Bulharska** Komise konstatuje, že dosažený pokrok v rámci CVM je **dostačující** ke splnění závazků přijatých v době jeho přistoupení k EU, v případě **Rumunska** bude Komise **vyžadovat další pokrok** k zajištění soudní nezávislosti a boje proti korupci. Před přijetím konečného rozhodnutí o ukončení CVM pro Bulharsko však bude muset Komise zohlednit stanovisko Rady a Evropského parlamentu.

Schengenský prostor jako zóna volného pohybu v současné době zahrnuje 22 zemí EU (Rakousko, Belgie, Německo, Česko, Dánsko, Estonsko, Řecko, Španělsko, Finsko, Francie, Maďarsko, Itálie, Litva, Lucembursko, Lotyšsko, Malta, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Švédsko, Slovinsko a Slovensko) a 4 přidružené země mimo EU (Norsko, Island, Švýcarsko a Lichtenštejnsko). Schengen umožňuje občanům volný pohyb bez hraničních kontrol, což usnadňuje cestování, pracovní mobilitu i přeshraniční kontakty. K rozšíření schengenského prostoru může dojít pouze na základě souhlasu všech členských států a po konzultaci Evropského parlamentu. Česká republika zastává názor, že Schengen by měl být rozšířen o všechny státy, které chtějí být jeho součástí a splní všechny potřebné podmínky. Rada států je však k rozšíření Schengenu spíše skeptická. /K. Šimová/

Výsledky Rady pro zaměstnanost, soc. politiku a zdraví > Rada

Dne 24. října 2019 se v Lucemburku uskutečnilo zasedání Rady pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele (část zaměstnanost a sociální politika). Delegaci ČR vedla náměstkyně ministryně práce a sociálních věcí Martina Štěpánková.

V dopolední části jednání proběhla politická diskuse na téma „**Zlepšení boje proti diskriminaci v EU**“. Ministři obecně souhlasili s potřebou pokračovat v úsilí zacíleném na eliminaci diskriminace v EU, což je obzvláště důležité v současné době nárůstu populismu, xenofobie, rasismu

a masivního rozvoje sociálních sítí. Kromě důsledné implementace antidiskriminační legislativy a pozitivních opatření na podporu rovného zacházení panovala shoda ohledně potřeby vzdělávání a osvěty ve všech klíčových aspektech. Avšak shoda již nepanovala na tom, zda k tomu má docházet na evropské či národní úrovni.

Návrh tzv. **antidiskriminační směrnice**, která je již jedním z let minulých rokem zablokována v Radě byl většinou vystupujících označen za zásadní pro odstranění poslední zbývající mezery v evropském /Pokračování na s. 3/

antidiskriminačním acquis. Podle některých by mělo být vynaloženo úsilí na její odblokování, podle jiných by měl být návrh směrnice ze strany Komise přepracován, aby lépe reflektoval Úmluvu OSN o právech osob se zdravotním postižením a nově schválenou směrnicí o tzv. evropském aktu přístupnosti.

V odpolední části jednání byly nejprve přijaty **závěry Rady k budoucnosti práce**: podpora Deklarace století Mezinárodní organizace práce (MOP). K tomuto bodu vystoupily pouze některé delegace, které ocenily kvalitu schválené deklarace, význam MOP na tomto poli a důležitost důstojných a kvalitních pracovních podmínek a to nejen v evropském, ale i globálním kontextu.

Následovala politická diskuse ministrů na téma „**Propojování dovedností s potřebami trhu práce v měnícím se světě práce**“. V diskusi vynikl především soubor tří typů základní opatření, která musí být přijata a aktivně zlepšována. Prvním z nich je predikce potřeb trhu práce tak, aby bylo možné přizpůsobit celoživotní a neformální vzdělávání potřebám trhu práce. Druhým je spolupráce se zúčastněnými stranami, přičemž zodpovědnost za rozvoj dovedností a schopností pracovní síly nesou jak samotní zaměstnanci, tak i jejich zaměstnavatelé a to v rámci soukromého a veřejného sektoru. Třetím jsou dostatečné investice do lidského kapitálu, jak na úrovni členských států, tak z programů EU. Pakliže chce být EU konkurenceschop-

ná v globalizovaném a stále více digitálním světě, je nezbytné, aby pracovní síla disponovala adekvátními dovednostmi a kvalifikací.

Závěrem byla Radou potvrzena **klíčová poselství Výborů pro zaměstnanost a sociální ochranu**, připravená na základě Monitoru výsledků zaměstnanosti a Monitoru výsledků sociální ochrany jakožto vstupy pro zahájení nového cyklu evropského semestru 2020.

/J. Matera/

Výsledky plenárního zasedání Evropského parlamentu > Evropský parlament

Mezi 21. a 24. říjnem se ve Štrasburku uskutečnilo plenární zasedání Evropského parlamentu (EP). Mezi hlavní body patřilo hlasování o souhrnném rozpočtu EU pro rok 2020, diskuse o výsledcích říjnové Evropské rady, hodnocení Junckerovy Komise či přijetí rezolucí o rozšiřování EU a turecké vojenské operaci v Sýrii.

Poslanci **schválili svoji pozici k unijnímu rozpočtu na rok 2020**. Parlamentem schválený rozpočet počítá se závazky ve výši 171 miliard eur, což představuje nárůst přibližně o 2,7 miliard eur v porovnání s původním návrhem Komise. Ve srovnání s návrhem Komise EP požaduje **zvýšení plánovaných výdajů** na ochranu klimatu o dvě miliardy eur, na iniciativu na podporu zaměstnanosti mladých lidí o 363 milionů eur a na mobilitu v rámci programu Erasmus+ o 123 milionů eur. Více financí by se podle poslanců mělo vynaložit i na podporu malých a středních podniků, digitalizaci, opatření v oblasti migrace a zahraniční politiku EU, včetně rozvojové a humanitární pomoci. Parlament přitom zdůraznil, že skladba rozpočtu na příští rok by měla předznamenat priority víceletého finančního rámce 2021 – 2027. Hlasování v plénu odstartovalo **třítýdenní proces smířčích rozhovorů mezi EP a Radou** s cílem dosáhnout dohody mezi těmito dvěma institucemi. EP by o finální dohodě měl hlasovat ideálně již na listopadovém plenárním zasedání.

Poslanci EP během pléna **prodiskutovali závěry říjnového zasedání Evropské rady s Donaldem Tuskem**. Zaměřili se přitom zejména na otázky turecké vojenské intervence v Sýrii, brexit a rozšiřování EU. Lídři všech frakcí EP zdůraznili, že odsouzení Turecka nestačí a vyzvali Radu, Komisi i členské státy k přijetí dalších opatření. Větši-

na řečníků v rovněž ocenila vyjednání dohody o vystoupení Spojeného království z EU. Téměř všichni poslanci, kteří se vyjádřili k otázce rozšiřování EU o země západního Balkánu, odsoudili neschopnost hlav států a vlád EU dosáhnout jednomyslné shody pro zahájení přístupových jednání s Albánií a Severní Makedonií.

V následné **diskusi s odcházejícím předsedou Komise Jeanem-Claudem Junckerem** poslanci zhodnotili výsledky pětiletého mandátu jeho kolegia. Většina lídrů frakcí v EP předsedovi Komise poděkovala za jeho úsilí v oblasti vyrovnávání se s dopady hospodářské a migrační krize či za jeho přístup během jednání o brexitu. Část poslanců též vyzdvihla snahy v oblasti podpory investic, posílení jednotného trhu a zajištění bezpečných dodávek energie. Z pléna ale zazněla i kritika. Podle některých poslanců nebyla Komise pod vedením Jeana-Clauda Junckera dostatečně aktivní v boji proti klimatickým změnám.

K tématu **Severní Makedonie a Albánie se poslanci vyjádřili také v usnesení**, ve kterém zdůraznili připravenost obou zemí k zahájení přístupových rozhovorů. Jejich neotevření označili za strategickou chybu, která poškozuje důvěryhodnost EU v regionu západního Balkánu. Poslanci připustili možnost reformy rozšiřovacího procesu, ta by však podle nich neměla zbrzdřit přístupový proces objektivně připravených států.

Oddělené **usnesení poslanci přijali také k vojenské operaci Turecka v severní Sýrii**. Poslanci ostře odsoudili chování Turecka, které podle nich představuje vážné porušení mezinárodního práva a ohrožuje stabilitu a bezpečnost celého regionu. EP v usnesení požádal o vytvoření bezpečnostní zóny v regionu pod správou OSN, vyjádřil solidaritu s kurdským lidem /Pokračování na s. 4/

a ocenil Syrské demokratické síly (SDF) za jejich přínos v boji proti tzv. Islámskému státu. EU by podle přijatého usnesení měla zavést sankce proti Turecku, včetně záka- zu udělování unijních víz tureckým představitelům zod- povědným za porušování lidských práv. Poslanci též navrhuji zvážit přijetí cílených hospodářských opatření, pozastavení obchodních preferenčních podmínek týkajících se zemědělských produktů a jako poslední možnost pozastavení celní unie mezi EU a Tureckem.

Poslanci dále přijali **opatření týkající se změn v rozpočtu na rok 2020 v případě brexitu bez doho- dy**. Opatření by měla zajistit, aby britští příjemci unij- ních fondů (např. v rámci programů Horizont 2020 nebo Erasmus+) prostředky dostali i v příštím roce. Státy po- stiženy výpadkem britských příspěvků do unijního roz- počtu by potom podle poslanců v příštím roce měly být kompenzovány prostředky Evropského fondu solidarity. Zaměstnanci a živnostníci v EU postižení důsledky brexi- tu by podle EP měli mít možnost žádat o kompenzaci také v rámci Evropského fondu na přizpůsobení se glo-

balizaci. Stejný fond by podle poslanců měl být k dispozici také zaměstnancům postiženým krachem ces- tovní agentury **Thomas Cook**.

EP dále přijal usnesení, na základě kterého Komise musí stáhnout návrh prováděcího aktu o ochraně včely medo- nosné před pesticidy. Poslanci nesouhlasili s méně ambici- ózní verzí tohoto aktu navrženého Radou. Poslanci schválili také usnesení vyzývající Radu, aby přijala pravidla, pod- le kterých by nadnárodní firmy musely povinně zveřejňo- vat informace o daních, které zaplatily v jednotlivých členských státech.

Předsedové politických skupin v neposlední řadě rozhodli **o laureátovi letošního ročníku Sacharovovy ceny**. Stal se jím ujkurský ekonom a lidskoprávní aktivista **Ilham Tohti**, který byl v Číně odsouzen k doživotnímu vězení za údajný separatismus. Slavnostní ceremonie proběhne 18. prosince. /K. Votavová/

Rámcové pozice schválené v 43. týdnu > Informace

Rámcová pozice k dohodě mezi EU a Japonskem o pře- dávání a **používání údajů jmenné evidence cestujících (PNR)** za účelem prevence terorismu a jiné závažné nad- národní trestné činnosti a boje proti nim. (vypracovalo Ministerstvo vnitra)

Rámcová pozice k návrhu na změnu rozhodnutí Rady a Evropského parlamentu č.573/2014 o **posílené spolu-**

práci mezi veřejnými službami zaměstnanosti. (vypracovalo Ministerstvo práce a sociálních věcí)

Rámcová pozice k návrhu na zmocnění Evropské komise k zahájení jednání o rozšíření dohody mezi **EU a Kapver- dami o usnadnění udělování víz** (vypracovalo Minister- stvo zahraničních věcí)

Týden v Evropské unii

Týdenní monitoring událostí v EU Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR
Číslo 363 * Týden od 21. do 27. října 2019 * Šířeno výhradně v elektronické podobě * Přípravují pracovníci Sekce
pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR * Editor: David Březina* Kontakt: newsletter@vlada.cz